

net saaledes, som den kunde være det under Forhold, hvor Kirken siger: Vi sørge for de Præster, som Menigheden har saaledes valgt; der er for Diebliffet ingen Virksomhed for dem, vi skulle sørge for dem. Catholicismen kunde sige: de, der ingen Virkefreds have, kunne leve i deres Kloster, og vi skulle føre Tilsyn med, at de idetmindste ikke skulle blive Kirken til Skam og Menigheden til Forargelse; — men hvilken Sikkerhed er der givet, naar enhver theologisk Kandidat kan forlange Ordination og dernæst paa egen Haand være Præst, og man overlader det til ham? (En Stemme: Til Forsynet) — Ja, til Forsynet; men man maa være forsigtig i sit Krav til Forsynet, det virker gennem Menneskene, og derfor er det vor Pligt at anvende Klogskab selv — overlader til ham, hvad der skal blive af ham, og hvorledes det skal gaae ham i denne Verden. Men ordineret Præst er han, og det er en Betænkelse fra Kirkens Side. Dette kan ogsaa have megen stor Vægt for Staten, saalange Forholdet imellem Kirke og Stat ikke ganske er løst eller ordnet anderledes end nu, at enhver theologisk Kandidat kan lade sig ordinere og derved blive Statsembedsmand, forsaavidt Staten tillægger ham Autoritet i borgerlige Forhold; han skal holde Bøger og udstede retsgyldige Attester, han skal altsaa i alle de Forhold, det her kommer an paa, nyde samme Tiltro som den af Staten anerkjendte Embedsmand. Det er Noget, som jeg troer, at Staten heller ikke paa nogen Maade kan gaae ind paa. Sammenfatter jeg altsaa, hvad der forekommer mig at være det Væsentlige — ikke blot fordi det er en første Behandling, men ogsaa for Sagens egen Naturs Skyld, skal jeg forbigaae alle smaa Spørgsmaal — gaaer Forslaget ud paa at aabne en Afgang til Præsteembedet, som er aldeles løs, og det gør dette for at imødekomme et Krav, som aldeles ikke var rettet paa at faae flere kirke- lig bundne Præster, men paa at faae de kirke- lig bundne Præster løste fra Baandene. Man møder altsaa en, som jeg troer, uklar, en, saalange den vil være i Kirken, uberettiget For- dring med Noget, som skal være en Tilfreds- stillelse, der aldeles ikke angaaer den samme Sag, men som vil medføre Opløsning og Uro

i Kirken. Man maa ikke sige: „Ja, Kirkens indre Væsen har Intet dermed at gjøre“. Kirkens indre Væsen kommer kun tilsyn og udvikler sig kun igennem det Døre og igennem de Foranstaltninger, den selv, eller de, der lede den, træffe. Jeg troer altsaa, at der er al mulig Grund til ikke at lade dette Forslag, hvis gode Mening jeg ingenlunde misjkender, men som jeg troer aldeles ikke svarer til Me- ningen, gaae videre.

Kirke- og Underviisningsministe- ren: Jeg maa meget beklage, at jeg ved For- handlingerne i det andet Thing har været for- hindret fra at være tilstede fra Begyndelsen af Forhandlingerne om nærværende Lovforslag, og da navnlig ikke har kunnet høre den ærede Forslagsstillers Motivering af Forslaget, og den første og maaskee største Deel af den ærede Rigsdagsmands Foredrag, som nu satte sig. Jeg kan saaledes maaskee let blive udsat for Gjentagelser; imidlertid skal jeg søge at fatte mig saa kort som muligt, og i hvert Fald undlade at gjentage, hvad der af den ærede Rigsdagsmand under min Tilstedeværelse her er blevet yttret. Det foreliggende Lovforslag tilsigter jo at gjøre et overordentligt stort Stridt ud over det Maal, der er naaet ved Sogne- baandets Løsning. Da imidlertid endnu ikke et Mar er forløbet, siden Loven om Sogne- baandets Løsning udkom, er det jo klart, at der maatte være en ganske overordentlig paa- trængende og afgjørende Grund tilstede, for nu allerede at give et nyt Stød til en Tilstand, som neppe endnu har kunnet, om jeg saa maa sige, komme til ret fuld Bevidsthed overalt i Landet, og ialtsald umuligen endnu har havt Leilighed til at udfolde sin hele Betydning og Virksomhed. Dette er jo ogsaa anerkjendt af den ærede Forslagsstiller i Motiveringen af Forslaget. Det er ikke og kan, paa Grund af den korte Tid, der er forløbet, heller ikke være Tilfældet, at det skulde være Klager over Mangelfuldhed eller for stor Begrænsning i Sognebaandsløsningsloven, som skulde kunne indeholde Opfordring til at fremkomme med en saa betydelig Forandring i denne og Udvidelse af den deri givne Frihed. Det er heller ikke derpaa, at den ærede Forslagsstiller har støttet